

Szalonka monitoring-program --- 2011. április

A 2010 őszi erdei szalonka megfigyelésben Magyarország összes megyéjéből több mint 450 vadgazdálkodási egység vett részt. Borsod-Abaúj-Zemplén megye 39 vadgazdálkodási egységgel, 74 megfigyelési ponttal vette ki a részét a heti rendszerességgel végzett megfigyelésekből. Ezek közül 57 stand „érdemelte ki” a tavaszi mintavétel lehetőségét. Büszkén írhatom, amit a számok is alátámasztanak, hogy a megyék aktivitási listáján, igen előkelő helyet foglalunk el.

Természetesen a kezdeti standszámból időközben történt lemorzsolódás, de arra is van példa, hogy mások pedig most kapcsolódnak be a programba, sőt olyan esetről is be tudok számolni ahol elkezdtek, majd abbahagyták, de egy vezetőségváltás kapcsán újra segítik a megfigyeléseikkel a program sikerét. Azt is el kell mondani, hogy az őszi megfigyelések mennyisége (megfigyelési pont, megfigyelési alkalom) vélhetően a nagyvad vadászat, árvíz, és egyéb okok (nincs mintavételi lehetőség) miatt kevesebb, mint a tavaszi megfigyeléseké.

A 2010.09.14 – 2010.12.14. közötti őszi megfigyelési időszokról összesen 848 db hivatalos megfigyelési adatfelvételi jegyzőkönyv érkezett be, amit továbbítottunk a SZIE kutatóinak.

A fenti ábráról első ránézésre is kitűnik, hogy B.-A.-Z. megyében a 2010. őszi vonulás sokkal tovább tartott és sokkal több erdei szalonkát észleltünk, mint a 2009. azonos időszakában.

A szalonka monitoring-program keretein belül, módunk nyílt korszakú, irányított vadászfegyverrel végzett mintavételre. Azok a vadászatra jogosultak, akik a program elejétől tavaszi és őszi megfigyelések alkalmával egyaránt megfelelő mennyiségű adatot szolgáltatnak, a tavaszi megfigyelések mellett párhuzamosan, mintavételre kaptak lehetőséget a Szent István Egyetem Vadvilág Megőrzési Intézete által meghatározott kvóta (standonként 4-32 db szalonka) erejéig.

Addig, amíg a 2010 évi korszakú erdei szalonka mintavételének (lelövésének) az engedélyezése nehézkesen ment a természetvédelmi területeken megjelölt standok esetében és csupán az adott 2010-es évre szólt, a Vadászati Felügyelőség 2011-ben már az ötéves program végéig adott engedélyt a mintavételre a jogosult vadgazdálkodási egységek számára.

Országosan évente 6000 db szalonka fegyverrel történő mintavételére nyílik lehetőségünk, amiből 2255 db megfelelően kiszárított szárnymintát kell beküldenünk a Nyugat-Magyarországi Egyetem kutatóinak. Amíg a megfigyelés 2011.02.12.-étől 2011.04.30.-áig terjedő időszak minden szombat estéjén történik, a lelőhető minták mennyiségét, irányítottan 3 dekádra osztva is meghatározták (**I.** 2011.02.12-2011.03.05. **II.** 2011.03.05.-2011.03.26. **III.** 2011.03.26.-2011.04.10.) és dekádonként határozták meg a minta beszolgáltatási darabszámokat is.

Az erdei szalonka teríték monitoring adatlapon mérhető (különböző testrészek hossza, tömeg) és nem mérhető (ivar) adatokat kell szolgáltatni, amihez kiváló segédletet is biztosít az egyetem. Szintén a Nyugat-Magyarországi Egyetem adta rendelkezésünkre azokat a formaborítékokat is, amibe a beszolgáltatni szükséges minták, madarak egyik tőben lemetszett, 120-160 fokos szögben kifeszített és kiszárított szárnyát kell postázni a megadott határidőig. A 2010 tavaszán elejtett madarokról felvett és az egyetemnek megküldött adatok valamint a beküldött szárnyminták alapján szakértők által megállapított kormeghatározások között jelentős eltérés volt tapasztalható. Ezen okból a 2011-es adatlapokról elhagyták a kormeghatározás oszlopát és a megfigyelők helyett kormeghatározást, már az egyetem szakemberei fogják végezni. Fontos felhívni a figyelmet néhány dologra az országosan előforduló hibák miatt: Egy borítékba, egy szárnyat lehet csak elhelyezni, a szárnyat jól kell

kiszárítani, mert a túlszárítás vagy régi minta miatt szétesik a szárny.

A magam és a szalonkavárók népes tábora nevében köszönetemet fejezem ki mindenkinek, aki akár csak eszmei támogatóként is a szalonka monitoring-program mellé állt, de különösképpen azoknak, akik ennek az elérésében segédkeztek, segédkeznek.

Galambos Kálmán

